

Forårstøbrud - vejtransportens mareridt

Samspillet mellem lastbilteknologi, vejkonstruktion og transportøkonomi

Torsdag den 17. februar 2011 kl.15.30-17.15
Dansk Vejhistorisk Selskab, Vejdirektoratet, Niels Juels Gade 13, København
(umiddelbart efter DVS generalforsamling)

I 1955 blev vægtgrænserne i Danmark hævet drastisk fra 18 og til 32 tons totalvægt, og vejene blev sat på en hård prøve. Under de efterfølgende forårstøbrud truede mange veje med at bryde sammen, og der måtte indføres kraftige restriktioner for kørsel med tunge køretøjer i forårs-månederne. Især de jyske landeveje måtte lukkes i månedsvis, når tunge lastbiler var gået igennem asfaltbelægningen.

Den indledende historie om forårstøbruddet er det dramatiske eksempel på, at der altid har været en balance mellem vejes kvalitet og bæreevne og så de tunge køretøjer, som truede med at ødelægge dem. Køretøjerne måtte aldrig blive tungere, end de kunne køre på vejene under forårstøbrud. Vi skal i foredraget høre om lastbilerne og vejenes teknologiske udvikling, hvor især erhvervslivets ønske om at forbedre transportøkonomien var en drivende kraft.

Lastvognsteknologien vil blive præsenteret fra de første lastbiler og frem til i dag. I slutningen af 1930'erne begyndte man at kunne ane nutidens køretøjers egenskaber takket være trykluft til bremses på køretøjet og evt. anhænger, dieselmotor og ikke mindst nye dækteknologier.

Hovedperioden er dog 1947-1980, hvor den moderne landevejstransport blev udviklet. Ikke mindst nye effektive læssemetoder revolutionerede hele logistikken inklusiv containere, paller, kraner og standardemballage, og hvor de nye trailere hørte med til en ny infrastruktur med énetages fabriksbygninger med gaffeltrucks og læssesluser samt en vilkårlig lokalisering takket være lastbiltransporten endelige overtag over jernbanerne. Hele erhvervslivet forandredes i disse år, selvom den nye radiokommunikation først for alvor senere gjorde transporten international.

Foredraget bliver holdt af Jørgen Burchardt, som er en kendt skikkelse i dansk transporthistorie. Dagens foredrag bygger materialet til en bog, som han er ved at færdiggøre for Museum Sønderjylland, Kulturhistorie Aabenraa. Han har været medforfatter på bogen "*Lige ud ad landevejen. Med hestevogn og bil på amternes veje 1868-2006*", og forfatter af "*Lydpotter, arbejde og ledelse*" og "*En dansk bushistorie. Busbyggeri på Aabenraa Karrosseri 1930-2004*".

Jørgen Burchardt er tidligere direktør for Danmarks Vejmuseum, og har det sidste årti arbejdet som forsker ved kulturhistoriske museer. Han er medlem af Executive Committee i International Association for the History of Transport, Traffic and Mobility.